

MÁSOD-SZERELEM.

Elbeszélés.

KUNOSS-TUL.

Hol az ifju, ki, magasb érzelmekkel bírva, egy lelki ideált nem alkotott magának? biztosan reménylven, hogy ezt az életben is föltalálja. 'S hol az ifju, ki, miután ideálját megközelítő lánykát vélt föltalálni: ennek szerelmét legfeszítettebb ügykezetten megérdemelni nem iparkodott volna?

Ezek közül való volt **Boglár**, kit a' természet, egyéb jeles tulajdonok között, tüzes képzelettel ajándékoza meg, 's alkalmassá tőn nem csak minden szépnék és jónak fölfogására, hanem gyakorlatára is. Ő, ifjusága reménysugárzó napjaiban egy angyalszelid leánykát tanult ismerni; oly jót, oly nyájását, minőnek eredetije saját keble volt, 's minővel ő a' föld minden ifjai közt legboldogabb leendett, ha nem csalatkozik vala hitében, mellyen lelke egész bensőségével csügge.

Adonia még csak fakadozáshoz közelítő bimbója volt az emberiség virágkertének, midőn őt **Boglár**, rokonsági viszonyuknál fogva, előszer láta; bimbó; melly örök virulatu színben, az erény és szerelem dicsőségűsugározta színében vala virággá fejlődő. A' gyermekség évei tündeztek. **Boglár** mindegyre hűbb képnását gondolá szemlélni keblében rejtőző ideáljának; naponkint újabb vonalokat födeze föl **Adoniában**, mellyek meggyőződésé érlelék gondolatát, hogy képzeletének bájos teremtnénye ez imádott lényben van testesülve.

Boglár csalatkozott. Határtalan szerelme, melly **Adonia** iránt éveken át szenvedélyessé lön, megvakítja őt e' leánynak ideálja képével összehasonlításában. **Adonianál** hiányzik egy vonal; a' mély érzetűség szilárd vonala; melly minden cselszövényeken 's csábításokon diadalmaskodni tudó lelket bélyegez. 'S **Boglár** ennek hiányzatát csak akkor vevé észre, midőn a' sok szerencsevadász által ostromlott, 's gonosz cseleik által behálózott **Adoniátul**, tagadó választ nyert szerelmi vallomására.

A' reménye bérc-fokáruul lesujtott ifju megcsokolá a' kezét, melly őt üdve tündérvilágából kiüzé, — 's elrohant. Keble gyötrelmeinek martalékul adva féltébolyodtan bujdozlá keresztül **Pestnek** utczáit, nem látva, nem hallva, nem érezve

semmit a' szivébe torlott bűn 's fájdalomon kívül. **Barátai** örüléstül féltették, 's kének gyanánt viagyázták lépteit, hogy csüggedelme pillanatában szét ne dulja az előtte gyűlöletessé vált élet kapcsait; mire csendesebb lélekállapotban is hajlandónak mutatkozik.

Boldog, kit a' végzet illy csapásra nem kárhóztatott! Szerencsés, kinek illy őrszemű barátok osztoznak keserveiben, 's megovják józan tanácsaik által az önmarczonglás iszonyu vétkétül!

Egy reménysugárkát nyujtottak a' korom-sötét keblü **Boglárnak**. — A' tagadó válasz talán csak szerelem-kisértés volt; talán elismerendi **Adonia** tiszta szerelmed becsét, 's a' legforróbb viszonszerelémmel jutalmazandja fájdalmidat; talán gonosz árulkodások tették idegenkedővé, mellyeknek napfényre jöttével mindenek megváltozandnak; talán — talán —

Boglár zajongása csillapulni kezdé illy kecsgetető biztatások által; de hónapok multak, 's nem lön kedvező fordulat. **Adonia** szörnyü harczat látszik küzdeni önmagával; de a' harcz végre is csak **Boglár** megbuktával végződék. — **Adonia** egy — rá egészen érdemetlen férfiúnak lön hitese.

Adjátok az első-szerelemvesztett ifjunak a' világn minden dicsőségét: 's ő haszontalan rongykint vetendi azt vissza lábaitokhoz. **Halmozzátok** körül az érzékiség minden édelésivel: 's undorodva forduland el azoktul. Mert a' kinek szellemországa szétdulaték, annak a' föld elég kárpótlást nyujtani nem képes.

Illy állapotban volt **Boglár**. Csak barátainak részvéte, csak foglalatosságának özöne mentheté meg az elfásulástul, a' bukórságba süljedéstül.

Évek multak, 's **Boglár** még mindig a' fagyos keblü, az örömtelen busongó volt. Minden szépség hatás nélküli volt reá nézve; 's hölgyek, kikre száz epedő szem fordítá sovár tekintetét, — általa futólagos pillanatra is alig méltatának. Csak a' barátság 's természet kellemei iránt volt ismét fogékony; csak ezek nyujthatának neki örömperczeket.

Hosszu rábeszélés után engedett végre barátai szavának, az 183*iki tavaszt **Füreden** tölteni. Ő volt itt az első vendég, 's igen soká maradt egyedül; mi neki szerföltött kedves vala; mert ő nem piperés vendégsereg szemlélgetése, sem öfítogta-

(32)

tás, hanem az örömosztó természet bájaiban gyönyörködhetés végett látogató meg e' helyet. Lakást a' szőlők közötti épületek egyikében fogadott, 's időtöltése és mulatozása a' vidék regényesb tájain járdalás, 's csónakázás és olvasás vala. Ritkán mult el alkony, mellyen Tihanyba át 's vissza nem evezett volna, 's a' felkelő napot többnyire mindig a' hegyek ormainak valamelyikéről szemlélte előpirkadni.

A' júniusi napok egyik alkonya ismét a' csendes Balaton hullámtükrén lépé meg. Tihanybul vendégekkel rakott csónak lebegett Füred partjai felé, 's már-már utolérendő vala Boglár csónakát, midőn amannak férfial közül egyik indítványt tön, a' Horváth-háztul ütődő viszhangot megkísérteni. Ezt a' hölgyek némellyike ellenzé; a' féltékenységet korholók elménczkedései azonban engedékenységre birták őket. Egyszerre három férfi is kapott a' csónokba fektetve volt fegyverhez! de szerencsétlenül; még mielőtt fölemelheték már elszült 's kilyukasztá oldalul a' csónak korhadt deszkáját, mellyen most víz tódult a' rémultek lábai alá.

Segítségkiáltozásukra Boglár hirtelen ott terme, 's mindnyájokat csónakába szállítván, partra evezett.

(Folytatása következik.)

BAKONYI MISKA

levelezése.

BUDA - PESTRÜL.

Édes bátya! Multkori levelem óta sok megváltozott Budapesten; itt mindig új dolgok adják elő magokat, a' mi most új, már egy hónap mulva nem lesz az. Részemről legujabb az, hogy most férfikoromban kell magyarul tanulnom. Talán veszi is ked már észre levelem elején, hogy máskép írok mint a' minap. Régen irtam volna már, mert innet mindennap sok mindenféle újságot és változást lehetne irni; de gondolja ked csak valamiképp egy újsághoz megkerítették azt a' levelet a' mit kednek irtam, aztán kinyomtatták csufságul. Sok időmbe került azt a' levelet irni, hát többször is lepárjaztam, hát megvolt az asztalfiókomban, aligha nem onnan lopta ki valaki, mert azt csak nem gondolom, hogy ked küldte az újságírónak hogy nyomtassa ki. Már az csak csunyaság, az embernek jószágát úgy kilopni. Pókhasi barátomtól kérdeztem,

hogy nem ő lopta e ki; de azt mondta hogy ő nem. Már több ösmerőseim is vannak; lehet hogy azok közül csente el valamelyik, 's adta az újságírónak, hogy nyomtassa ki nevetségnek.

Pókhasi barátom egy kávéházba vezetett, hogy ott majd ő nekem valami különöset mutat; 's gondolja ked millyen furcsán éreztem magamat, mikor azt az én tulajdon levelemet látám a' mit kedhez küldöttem. Először örültem neki, hogy arra érdemesnek találták, akarhol kerítették is kézhöz; de aztán ismerőseim, még maga Pókhasi barátom is szörnyen kinevettek, és csufoltak, hogy én olyan roszul irtam. Én erősítettem, hogy nem roszul irtam, hanem úgy a' hogy nálunk Veszprém vármegyében, a' Bakonyban 's máshutt is beszélnek; de ők mindig csak azt mondták, hogy roszul van. Már szitokra is fakadtam, de azt mondták, hogy itt nem szokás, nem szép; pedig egyik ismerősöm, mikor biliárdozott és a' pártit elvesztette úgy káromkodott, mint nálunk a' Bakonyban akármelley — —, és annak még se mondta senki is, hogy nem szép vagy nem szokás. Nem tom tudja e ked mi az a' biliárd? Az olyan hosszú négy szegletű asztal, zöd posztóval van beterítve; mindenik sarkán egy lik van, meg a' két oldala közepén is; azon öt kis gömböli golyótics vagy biliárd van, azt hosszú botokkal taszigálják minden felé; úgy, aztán meg az asztalnak a' szélein párkány van, hogy a' kis biliárdok le ne guruljanak. Így aztán játszanak. Ókor hárman, ókor meg csak ketten, de az egyik nem lökdöz, hanem valahányszor a' másikkal löknek, mindig beszél valamit, de én nem értem; ilyen formákat mond mindig: czváj, fiér; nájn, szim; az isten tudja mit jelenthetnek; még senkit sem mertem megkérdezni, hogy mit tesz; mert tudja ked, röstel az ember mindent kérdezni; úgy tettetem magam mintha én is érteném.

De majd másra tértem, mint a' miről akartam irni, rám nézve vagy talán kedre nézve az a' legnagyobb újság, hogy én most magyarul tanulok; egyebet sem tudok semmit, csak magyarul, 's most mégis így sem tudok. Pókhasi barátomat kértem, hogy tanítson engem magyarul, de azt mondta hogy nem ér rá; pedig mást nem akartam fogadni, mert atollottam másvalakinek megmondani, hogy én, már

mint embrenyi ember, most akarok tanulni. Pókházi barátomnak ugyan semmi hivatala vagy kötelessége sincs, de még sem ér rá; hanem olly jó volt hozzám, hogy egy tanítót szerzett számomra. Ezt Pércsi Bözsinek híják; egy színész-leány, hanem a' teátrumon más neve van, mert ő szégyenl a' maga neve alatt játszani, 's azt beszélte nekem, hogy majd csaknem mindnyájuknak más neve van. Én nem tudom mért szégyenl a' maga neve alatt játszani. Hiszen ők azt mondják hogy a' nemzeti nyelvet mivelik, már pedig azt tenni ugy hiszem csakugyan nem szégyen. Bözsi egy kissé nehezelt, hogy én őt eleinte komediásnak mondtam, holott ugymond ők nem komediások, hanem színészek, de én azt nem tudtam, hát engedelmet kértem tőle, mert azt gondoltam, hogy mivel ők is ugy bemázolják arczájukat mint a' kötélen tánczoló komédiások, hát ők is csak ollyanok. Mondtam neki, hogy a' magyar nyelvet ugy is mivelhetik, ha arczájukat be nem mázolják is és olly furcsa ruhába nem öltöznek is, de azt mondta, hogy annak ugy kell lenni, hogy én nem értem a' dolgot. „Maga csakugyan nagyon együgyü falusi ember azt mondja rá, hát a' pap nem tudná a' misét vagy prédikációt a' maga szokott ruhájában elmondani, 's nem taníthatná a' népet ugy is; és mégis más ruhát vesz magára; mert sokkal szebb ugy.” Én e' fontos elenvetésre egy kukkot sem tudtam felelni. — Bözsi igen csinos leányka, és ollyan szépen tud beszélni hogy; sokszor ugy czirógatja arczámat.

Már sokat tanultam tőle, aztán a' teátrum dolgaiba is egészen bele avat. Azt mondja hogy egyik színésznének 15 ezer forintot fizetnek esztendőnkint; tudja ked mennyi az? nálunk az egész falunak sincs ennyi. Aztán még ő pedig csak vendég; hát ha nem vendég volna, tán 50 ezeret is fizetnének neki. Már ha nekem valaki 15 ezer forintot fizetne, én is csak örömet el vendégeskedném. Mig megint irok, addig jó egészséget kívánok kednek bátya.

Már ugyan jó egészséget kívántam kednek, de azt tartom, utána is lehet írni, mit előbb elfeledtem. — A' minap történetből a' kávéházban vagyok; hát egyszer csak mutatják nekem azt az urat, ki a' leveletem újságában kinyomatta. Én egy kissé tűzbe jöttem, megszólítottam, 's kész lettem

volna vele összeveszni; de aztán megbékültünk, 's még arra kért, hogy ha több levelet is irok, csak adjam neki, hadd nyomtathassa ki. Én mentegetőztem, hogy nem tudok ollyanokat írni, hanem csak kednek valót, csak roszul és hitványságokat; de ő azt mondta, hogy más újságokban, ha szebben is, sokszor hosszatalanabb dolgokat írnak. Én hát megigérttem neki; 's így azon leszek, hogy máskor minél okosabbat írassak kednek.

CSALÓDÁS.

Badacsonyi-tul.

Hő szenvedélyeim
Ha lángra keltének,
'S a' féltés kínjai
Fölötte gyötrennek,

Enyelgve akkor ő
Karol 's reám tekint,
'S szeme az égi-pár
Szerelmi csókra int;

'S nem dúlják keblemet
A' féltés kínjai,
Mert forró ajkamat
Érik szép ajkai.

De haj! mig érte itt
Eped e' hő kebel,
A' gyáva hűtelen,
Szerelme mást ölel.

Sohajt az esti szél —
E' búis sohaj enyim,
'S az égen lengenek
Bú - szülte könnyeim.

TEMPLOM.

Romvay-tul.

Az isten' temploma
Néppel tele,
's zemébe' buzgótság'
Tiszta jele.

'S mig a' hivek' lelke
Magasra kel;
Ajkukon egyszerü
Dal hangzik el. —

Szép földön a' nép kel
Ide 's tova,
Rajt' a' buzgótlanság'
Élő nyoma:

'S a' föld — hol a' nép kel
Ide 's tova;
Nem tudja hogy hona'
Szent temploma.

LITERATURAI VILÁG.

Tarlózat. Szépliteratúránk újdonságai közé tartozik: „Malvina. Regények könyve. Kiadá Kazinczy Gábor. Első kötet: Ezer egy óranegyed I. 12-ed réten, XII és 132 l. Füuve 40. kr. e. p.

Joó János, rajz tanító Egerben egy új folyóiratot hirdetve következő czim alatt „Héti Lapok műtödomány és egyéb hasznos ismeretek terjesztésére“ egy függelék lappal „Közlő“ czim alatt, 's rajzolatok gyűjteményével. A' folyóiratnak julius elejével kellend megindulnia; tudunkra azonban mindaddig egy száma sem jelent meg. Igen könnyű volna eltálatálni késleltődése okát; nehogy azonban a' vállalkozó vagy pedig az olvasó közönség iránt igazságtalanok legyünk: elvárjuk Joó úrnak, intézete ügyében ön maga által teendő fölvilágosítását.

Ha literatúrai világunkban jósolni szabad: azt hisszük nyilváníthatni, hogy a' veszélyes tavaszi időszak, Pestnek, kereskedési szempontból szintolly kevéssé ártott, mint literatúrai előhaladásunk tekintetében, melyre néve csakugyan nevezett városunkban marad ezentúl is központoslva a' szellemi erők legnagyobb része. Csalatköztaknak hisszük emélfogva mind azokat, kik pesti literatúránk zavar-vonványainak közepette valamely tartományi — bármilly czimzetű városban vagy városszában — egy új pontot vélnék kitűzhetni, a' budapesti egyetemese erővel (ha ezek csakugyan egyetemesek 's összefogók volnának!) megküzdendők. Ezzel azonban nem azt akarjuk mondani, mintha csak Budapesten ohajtanánk írókat, kiadókat, nyomtatókat, könyvkereskedőket 'stb. mert ohajtasunk inkább az, hogy minden megyének (legalább aránylag) olly kiterjedett 's literatúrailag is munkás közepzenti városa volna, minő Buda-Pest; de kívánnók egy-szeresmind, — mire a' főnebbiekkel is czélunk, hogy ezekből 's ezek által ne elkülönzés, erő-oszlás, gyengülés, hanem inkább megannyi cselekvő pont, kölcsönösen öszszesugárgzó 's kiható fény és életerő támadjon.

HIR-KALÁSZOK

a z é l e t f ö l d é r ü l .

Nádas. N. tisz. Sterveczky Imre al esperes nádasi plébános 2000 forint pengőtön le magpézzül olly föltétellel: hogy 120 pengő forintnyi kamatjából a' plébániabeli legjobb erkölcsű hajadon, kit a' gazdák titkos szavazata jelel ki 100 pengő forintnyi jutalmat nyerjen. 5pf. fordításék egy rózsá-koszoru szerzésére, mellyel a' diadalmas nyilvánosan díszesítessék; 5 p. forinton a' szegényebb tanulók' számára iskolai könyvek vétessenek; 5 pf. a' szűkölködők közt osztassék el; 5 pf. végre az alapító elhunya után, az öznepen miséző papnak adassék. Ha a' szűz férjhez menése előtt nagyobb vétséget követne el, ez ideig a' helység pénztárában tartandó jutalmát elveszti, 's jövő évben a' második helyre méltatandó (mert mindenkor most ugyan az alapító, 's későbbben utódjai által egyetértőleg a' nép tisztviselőivel három ajánlatik) nyeri, halála esetére pedig szűlöi 20 pfor. kapnak temetési költség fejében, a' 80 pf. pedig szinte a' második helyre méltatandónak jut, azon kötelességgel hogy az elhunyt rózsakirályné sir- dombján rózsát neveljen. Rózsá-ünnepül örökre Pünköst hétfője tüzetett ki; alkalmatlan idő esetén következő vasárnap. Az idén Pünköst hétfőn a' plébániai templomban ösze gyülekezett nép épületes

ájtatossággal húzódtott át a' boldogságos szűznek egy dombon álló kápolnához; a' legjámorabb ifju bárson vankoson vitte a' rózsá koszorut. Itt számos nagyok 's a' templom törvényes pártfogói jelenletében Fedor Katalin 60 Kucsera Anna 34 Skófalek Maria 12, szavazatot nyert; e' szerint Fedor Katalin tanusítotték legjelesebb erkölcsűnek, 's ó lett ez évben a' rózsá-királyné. Szépen kezett fog a' kegyes intézet alapítójával helybéli Földes ur nejevel szűl. Pongrácz Nep. Grófnéval együtt, ki a' mult évbeli második 's harmadik jeleltnek azonnal 50 forintot ígérének egy év alatt férjhez menetelek esetére, jelenleg pedig a' két erkölcsi pályatársnak egy szép kötetű imádságos könyvet ajándékozának; befejezte így azon erény-ünnepet mozsár durrogás és a' Nádasi pór gyerköczék hangzás kara (melly nagy részint a' helybéli plébános és segéde költségen nyere eddiglen fuvó műszereket 's oktatást) ezek zengései közt hangzott el az „Isten téged visszerünk“ is. Ezek után szép sor menetben térének vissza az anyateplomba.

SZION-BUL.

Budapest, nyárhó 18ikán 1838. A' beköszöntött hónapok rekkenő melegségét enyhít valamennyire a' fegnápra viradón hullott permeteg; ez azonban csak olly parányi volt, hogy alig áztatá keresztül az iszonyu portömeget, melly a' két város duna-részét 's Pestnek föltöltött utczáit naponkint fölleg gyanánt lépé. Lehellen volt sajnálkozás nélkül tekinteni a' hőség által megizzasztott 's a' szélsodorta homok által szinte beiszopt arcu munkásokat. De hiában, ennek így kell lennie. Használni kell az időt, mig nem késő. 'S valóban használtatik is ez mindenfelé. Már száma sincs a' tető alá jutott új házaknak. — Nemzeti muzeumunk építése is annyira haladt, hogy rövid időn az ó épület lerontására kerüend a' sor. 's így az abban levő mindennemű ritkaság és líncs a' Ludoviceába fog kihordatni, 's ott időközileg fölláttatni. — Vidékünkön mult hét elején kezdtek az aratást, 's most már nagy számmal látni a' sárgult mezőn hosszú sorban rakott kalangyákat.

VIRÁGNYELV.

Garay- és Kunoss-tul.

Bíza-kalász.

Viszonszerelmedet
Elárulá szemed.

— (virág.)

Maradj hivem, 's a' meny az ég
Még itt az életben tiéd.

Czicz-körö.

Mi kell?

Már tolladrul ismerteted.

Bűrök.

Halált, halált inkább nekem!
Ha nem viszonzod értelem.

Bors.

Csipős a' mit mondasz,
De mégis mind igaz.